

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyitlitter díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

D^r. PAULOVICS ISTVAN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Agost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hősök és hiénák.

A háború, míg egyfelől a nemzeti erőnek s az államhatalom érvényesülésének történelmünkben pártját ritkító nagyszerűségét mutatja, másfelől egyre jelentkezően olyan tünetek, amelyek épen nagy bajainkból fakadnak s nem vagyunk eléggé erősek arra, hogy leljük őket.

Nem az elszórtan jelentkező visszaélésekre, esalásokra, kapzsi emberek leteltségére gondolunk, mert hiszen a legtisztább idealizmust melengető társadalomnak is van salakja. Az ilyenekkel szemben megvan a mód a megtorlásra és a kiengesztelődésre. Sajnos, mélyebben rejlő társadalmi bajokra mutat rá az a kényszerhelyzet, melybe a háború okozta élszervelet — a megélhetés, az élelmezés kérdése tekintetében — sodort bennünket. Ez, azt mondják, gazdasági kérdés, melynek megoldása a hatóságok dolga. Készséggel elismerjük, hogy így van, de viszont azt is valljuk, hogy ez a gazdasági kérdés megdöbbentő meztelenségben tárja fel a társadalmunk mélyén rejlő erkölcsi fogyatkozást, melyet a háború nem tudott elpallástlani, hanem épen érvényre juttatott. Az elemiszerek árának túlságos, már-már elviselhetetlen emelkedését a közgazda veleti egyszerű gazdasági tünetnek, mely a háború természetes következménye, de a gazdasági hatóerőkön túl látók bizonyára meglátják, hogy a rettenetes áremelkedés a nemzet bizonyos rétegének, osztályának a lakosság ki-zipolyozására irányuló aknamunkája.

Aki hisz az erkölcsi elvek kategóriás imperatívusában, megfoghatatlannak tartja, hogy, míg a társadalom egyik felének egzisztenciája, családja, egészsége, sőt legdrágább kincse: az élete sem olyan drága, hogy a nagy cél érdekében föl ne lehetne áldozni, addig a másik fele, mely polgári biztonságban maradt, kőye-kedve szerint használhatja ki a szorult helyzetet vagyónának a gyarapítására, mérhetetlen kárára

azoknak a százezreknek, akik az eszük vagy kezük munkájából, de nem a saját tőkájükből élnek.

Ezeket az állapotokat rövidesen és gyökeresen kell segíteni. Nem szabad a hatóságoknak tűnniök, hogy a közönség kizsákmányolásnak legyen kitéve, hogy a háború hiénái, míg mi srunk, áldozunk, fájdalomban gyötörődünk, keserves sorsunkat még a megélhetés gondjaival is megnehezítsék.

Jól tudjuk, hogy a háború nemcsak önfeláldozó lelkesültséget, áldozatra készséget, lemondó, megnyugvó alázatosságot kelt az emberekben, szóval: nemcsak a legnemesebb tulajdonságokat, hanem büns, gonosz hajlamokat is. Kapzsiságot, önzést, kíméletlen durvaságot.

Hősink: drága fiaink, apáink, férjeink, testvéreink kint a csatateren küzdenek hazánk jövő boldogságáért, nem kímélve mindnyájunknak olyan igen drága életüket. Ott küzdenek, szenvednek és türnek hónapok óta. Sebeket osztogatnak, sebeket kapnak s ha beheled a sebük, újult erővel térnek vissza a harc tűzébe, hogy még nagyobb hősiességgel támadjanak a gonosz ellenségre.

S mi, akik itthon vagyunk s nemesen gondolkozunk, mi is hősök vagyunk, ha nem is fegyverrel a kezünkben, hanem a hazafias kötelességteljesítésben. A felebaráti szeretet lelketátható érzése, mely hitünkbelől nyeri erejét, sohasem nyilatkozott meg annyi feüesség példával, mint napjainkban. Odaadtunk pénzünket, ékszerünket, féltékennyen őrzött családi ereklyéinket; megtanultunk lemondani, mert érezzük, tudjuk, hogy a lemondás s az áldozatra készség sohasem a gyöngye, hanem az erős léleknek a tulajdonsága. Hősök az anyák, a hitvesek is, akiket gyásszal sujtott a Mindenható, de akik azért panaszszó nélkül szenvednek s abban a gondolatban találhatnak megnyugvást, hogy kedveseik a hazáért haltak hősi halált.

De vannak a háborúnak parazitái, piécái, hiénái is. Áldozatot nem hoznak, a háborút csak üzletnek tekintik s lelkiüket

csak egy vágy tölti el, hogy mielőbb meggazdagodjanak. Az anyagi haszon kívül semmiféle szent előtítek, a küzdő katonák élete sem, az itthonmaradtak gyászja, keserősége, nehéz megélhetése sem.

Ebbe a kategóriába tartoznak a posztó-esalók, a bakamesesalók, az élelmiszerhamisítók s az élelmiszerdrágítók. Míg a jóra való és sokszor csak a megélhetés eszközeivel rendelkező polgárok anyagi támogatással arra törekveszenek, hogy diadalmasan végigharcolhassuk dicső, de nehéz küzdelmünket, addig a hiénák, a piécák, a paraziták azon vannak, hogy minél érzékenyebben károsítsák meg a katonai kincstárt s minél keservesebbé tegyék amúgyis keserves megélhetésüket.

Dicsőség és hála azoknak, akik nemzetünk súlyos megpróbáltatásában önfeláldozó, hős lelket tanúsítanak; a társadalom átka s az igazságos Isten büntető keze legyen azokon, akik nehéz küzdelmünket még súlyosabbá igyekeznek tenni!

Magyar erény.

Egy tekintélyes külföldi újság pontos, orosz részről eredő kimitatását közli a muszkák kezébe került magyar-osztrák hadifoglyoknak. Ez a kimitatás mindenféle szempontból érdekes adatokat tartalmaz s annak idején majd ez is egyik virága lesz a magyar-ság győzelmi koszorújának.

Most nem időszerű az értékkülönbségek feszegetése, a tettek és áldozatok felszámolása, csupán egy gyönyörű adatot ragadunk ki ebből a kimitatásból. Az orosz kézre került hadifoglyok között, természetesen, van egy bizonyos számú magyar is, csak hogy a magyarok 92 százaléka sebesülten került fogságba. — Így, magában, minden összehasonlítás nélkül is, nagyszerű dokumentuma ez a magyar faj erényének. Nemcsak hősi lendület és ellenségre töltő harag proszlik ki ebből a száraz statisztikából, hanem olyan öntudat, a nagy céloknak olyan bölcs átérzése, mely bennünket a harcokon túl is az elsők között fog megtartani.

A magyar nemcsak a világ egyik első katonája, hanem a hűség, a megbízhatóság mintaképe is. Az intellektuális fogékonyágból eredt öntudatos belátásos elszántság erényeivel is ékes, szükséges képességeivel az államalkotásnak és a kulturmunkának. Ezt a mi új barátaink és régi ellenségeink egyre jobban észreveszik s ez az

észrevezés nagy-nagy sikerünk a világháború retentő versenyében.

A magyarság mint perdöntő faktor kezd mutatkozni a nemzetközi közvélemény előtt s nemcsak nagy szövetségünk látja egyre tisztábban, hogy ezekre az erényekre lehet építeni itt, a Duna mentén, egy neki kellő erős országot, hanem már ellenségeink is úgy számolnak velünk, mint akitől sok minden függ, sőt Anglia felől hangzanak már olyan vélekedések is, amelyek azt hirdetik, hogy egy, eréjében csorbitatlan Magyarország Angliának is az érkeke.

Véren szerzett drága kincsünk ez s csak rajtunk áll, hogy miénk legyen a jövő, hogy kitartunk s hittel, csüggedetlen energiával mellőt tudjunk maradni eselést hőseink érdeméhez. Azokra, akik most ott vannak s azokra, akik most indulnak, kétszeres kötelesség és súlyos felelősség nehezedik. Védniök kell a hazát, de védeniök kell, még pedig fokozott vitéséggel, az eddig elért elismerést is és tetteikkel, kitartásukkal, szívós önbizalmukkal megdöntöhetetlenül be kell vésnöök a világ köztudatába, hogy a magyar nemcsak éles kard, amelyet a harcok után sűbba lehet dobni, hanem termékeny lélek is, amely méltóan van ott a világ első népei között.

A harc a döntés felé bonyolódik. Most kell a legnagyobb lelki szilárdság, amelyet nem tud megmontani az ide-odaingázódó hadiszerencse, most kell, a vitéz nekilendülés mellett, az állam alkotó és kultúraépítő bölcseségének az az ereje is, mely az eddig eselést hőseket hevítette s most kell, hogy akik elindulnak, az elődökhöz méltó hűség és erkölcsi fölny példáit tudják mutatni.

H I R E K.

„Exviva la guerra?”

Hágában a könny, a vérontás és a nyomor ellen-ségei: a nők, a feministák olajlagal integetnek óceánontúli és minden országbeli asszony-társaiak felé, akik mindnyájan együtt éreznek. Békét kérnek, békét követelnek is ha másképp nem lehet, ki akarják erőszakolni. Meggyöz-désük energiájával, szeretük hitével, a jövő-dés magasabb kultúra utópójának forró fanatizmusával. Férfiembertársaiótl, államok sorsát intéző nagy politikusoktól: kéri, meggyöz-désük energiájával. Apáktól, férjeiktől, testvéreiktől és fiaiktól: követik szeretük hitével. Tudós, művész és író embertársaiótl: a jövődés magasabb kultúra utópójának forró fanatizmusával.

Elsősorban kinek van legszentebb joga végtő emelni a háború ellen? Ki adott ízetet azoknak, akiket könyörtelenül odaállítanak a technika vívmányainak gyilkos szerzamai elé? Ki szenved legizgatban a háború borzalmaiótl és lázad érzéseiben legerősebben ellene? ... Nem a vérenek véért, magzattért, szerepmért, az inkvizíció minden elképzelhető kínjánál nagyobb lelki gyötrelmet kiálító női lélek-e? ... Természetesen: nagy érzésekre csak nagy lélek képes. A szűk látó-körű kicsinylélkűség pedig, sajnos, soha ki nem hal és nem is nemhez kötött emberi tulajdonság. Ime: miálatt a világ öntudatos, értelmileg színezava asszonyai, egyes-egyet és felemelkedve minden esatazóján, békét követelnek, azalatt egy koronás fej, Heléna olasz királyné: „Exviva”-t kiált a háborúnak. Nem királynőből, nem nagylelkű nőből, de nem is nőből női gesztus. Szűkhátarú hazajáért bosszút szomjóhózó asszony meggondolatlan kiáltása, amellyel a többi kultúrállam asszonya nem vállalhat közvétséget. Ha Heléna királyné fejében, a súlyos korona alatt, szabadon jár-

hattak volna a mindenen átlító gondolatok, lehetetlen, hogy a többi nagyszony gondolatához: a békéhez ne közeledett volna. Vagy éppen semmit ne tudna, igaz szóloz nem szokott udvaroncái ne mondták volna el neki, mi a modern háború? Most majd meg fogja tudni, ha felébred az „Exviva la guerra!”-mámorából, milyenek az öszkörsök égett, gránátból szétdőlt városok és falvak. A régi, a nagy Olaszország műemeleikének pusztulása. A vérrel ázótt, ugaron maradt szántóföldek. Hallani fogja a munkátlanak, az inségek, az árvak és özveggek panaszát. A mankón felé kopogó nyomorórék, a hajdani daliás legények átkát. A tetánuszosok ívöltését, a vakos sziveltácsaró sóhajlását és százezrek rehes halandótlását. Ágyúbőmbőlést, gránát-sivítást, halálfenyegető repülőgépek berregését... Hogyan fog akkor megfelelni a világ emeljöfő asszonyainak, a feministáknak erre a kérdésre: Szabad-e asszonynak, asszonynál is többnek: királyasszonynak hadviselésre, borzalmakat szülő háborúra uszítani? ... De kérdezheti bárki, nemcsak a békért legigogosabban küzdő nők: Királyné, aki a harcban nem veszítheti el apját, férjét, fiát, testvérét, akinek a körülötte intrikáló diplomaták virágos nyelvéből is lehetetlen meg nem értenie, hogy a háború oka mindég csak gazdasági kérdés és sohasem a szép trikolor ideális becstulata, — hogyan képes, semmit sem kockáztatva, ennyi súlyos áldozatot kívánni? Meglehet, hogy némelyik királyné nem a királynöket) nevelni kellene arra, amit minden egyszerű, proletár, még írástudatlan asszony is tud: nagyon is becstulaten szeretni.

„Exviva la guerra!” szörnűv eltévelyedése egy női léleknek. Hiszen vannak még hajmeresztő szörnűvségei a háborúnak. Járványok, az emberi hullák tömeges rohadásából. Elve ettemetelt, sebeket véreben vergődő ifjú katónok. Ártatlan gyermekek és tehetetlen agyok kegyetlen kínzása, megbecstulott szűzek szégyene és fájdalma. Még látogannak sebestült katonák százával előre megasztó sírgödrei.

— Személyi hír. *Csermely István* m. kir. főbányatanácsos a selmecbányai kohó főnöke, mult hó 28-án, tanulmánytra, Stájerországba utazott. Távollétében *Hercegy Imre* főmérnök helyettesíti.

— Kiténtetés. Öfelsége, a király, *Mirc Jakab* dr. tartalékos segédorvosnak, a selmecbányai ág. hiv. ev. liceumi főgimnázium volt jeles növendékének, az ellenséggel szemben tanusított kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismerésűl, a vitéségi érem szallagján a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

A hadserőparancsnokság, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartású elismerésűl, *Pénykői József* 10-ik honvédelgyalozezredbeli tartalékos hadapródjának, a főiskola nyegedéves vaskohómérnökhallgatójának, az első osztályú vitéségi éremet, *Brónszky József* másodéves erdömérnökhallgatójának, a 10-ik honvédelgyalozezred tartalékos hadapródjának pedig a másodosztályú ezüst vitéségi éremet adományozta.

Brónszky József, kit zászlóssa léptettek elő s aki gyilkos gránátöszben vette magát az írtózatosan pusztító orosz túszérsége s nyolc ágyút zsákmányolt, hősi halált halt, *Pénykői József* pedig, súlyosan megsebesülve, orosz fogságba került.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Marek László* zölyombrezói vasgyári mérnököt az állami vasgyárak tisztviselői létszámában főmérnöké nevezte ki.

— Halálozás. *Sándrik József* volt istván-házai róm kath. plébános, törvényhatóság bi-zott-

sági tag, a nógrádvármegyey Mária Valéria-köz-kórház lelkésze, június hó 17-én Balassagyarmaton elhunyt.

Ráth Ferencé, Ráth Ferenc m. kir. főbányatanácsos özvegye, június hó 21-én, életének 64-ik évében, Lipótszentmiklóson elhunyt.

— Tanítóképesítő. A selmecbányai ág. hiv. ev. kerületi Csemez-tanítóképzőben jún. hó 25-én és 26-án voltak a tanítóképesítővizsgálatok. A vizsgálatokra mindössze négy tanítójelölt jelentkezett. Közülük jó eredményű végzett Rosenberger Vilmos és Vrabecz Imre, elégséges eredményű Blaskovics Oszkár és Szolovits Béla. A vizsgálatok elnöke *Händel Vilmos* honti ev. főesperes volt, a kormányt pedig *Masznik Endre* dr., a pozsonyi ev. teológia igazgatója képviselte.

— Érettségi vizsgálatok a liceumban. A selmecbányai ág. hiv. ev. liceumi főgimnázium, *Händel Vilmos* honti ev. főesperes elnökletével, június hó 28-án és 29-én tartották meg a szóbeli érettségi vizsgálatokat. A vizsgálatokra jelentkezett 14 tanuló közül jelesen éret: *Blumenfeld Jenő*; jól éret: *Czukrász Gyula*, *Engel Ernő*, *Hrusovszky Ödön*, *Koricsánszky Pál*, *Michaelisz Elemér*, *Reményi Sándor*, *Weisz Margit*, *Will Lajos* és *Zsámber Ernő*; elégségesen éret: *Jankó István*, *Masztics Péter*, *Szlúka László* és *Jankó Béla*. A kormányt *Sírkány Lóránd* dr., a dési állami főgimnázium tanára képviselte.

— Hósi halál. *Brónszky József* másodéves erdömérnökhallgató, a 16. honvédelgyalozezred tartalékos zászlósa, az arany és az ezüst érdemkereszt, valamint a német vaskereszt tulajdonosa, folyó évi június hó 1-én, a Kalmikov melletti csatában, hősi halált halt.

Kerpely Antal, a 19. honvédelgyalozezred egyéves önkéntes szakaszvezetője, *Krassai Kerpely Lajos* lovag, zölyombrezói vasgyári felügyelő fia, folyó évi június hó 13-án, a nyugatgaliciai harcokban, hősi halált halt.

— Áthelyezés. A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetője *Darvas Ferenc* pályafelvi-gyázót Selmecbányáról Zölyomba, *Morvay József* pályafelvi-gyázót pedig Garamberzencéről Selmecbányára helyezte át.

— Gyermekelöladás. *Turcsán Géza* és *Margit*, *Székí Jancsi*, *Bóhász Mici*, *Herbst Jancsi* és *Schwarzbacher Ancsi* elemi iskolai tanuló mult hó 29-én hazidias színelőadást rendeztek s az előadás egész jövedelmét, 1236 K-t, a Vöröskeresztgyeget selmecbányai választmányának juttatták. A gyermekek az *Élvör* c. hazidias színművet adták elő s az előadást teljesen maguk rendezték. A jötekyen, kis szereplőket, áldozatra készülőkkért és nemeslelkűségükért, a legnagyobb elismerés illetti meg. Az előadásra 20, 10 és 6 fillér volt a belépődji.

— Névmagyarosítás. *Beinschróth Dániel* gymoi illetőségi, selmecbányai lakos, esperségi segédlelkész, családí nevét, az 1915. évi 47278. számú belügyminiszteri engedéllyel, *Berényi-re* változtatta.

— Zászlóstenek Selmecbányán. Az esztergomi cs. és kir. 26. gyalozezred 3 XIII. nemzet-zászlóaljának zászlajára Selmecbányán gyűjtést rendeztek s a zászlót a Szentháromságterén *Ha-verla József* plébános ma délelőt fogja fölszentelni. A menet reggel 8 órakor indul a plébániái templomból a Szentháromságterre, ahol tábori mise lesz. Mise után a zászló fölszentelése, utána szent beszéd. A zászlóra adományozott: Herrmann Emil, a Selmecei Takarékpénztár 10—10 K-t, *Ha-verla József*, özv. Remenyik Károlyné, a Selmecei Néplank, Engel Zsigmond, Blatty Tiborné, Horváth Kálmán 5—5 K-t, Fodor László dr. 4 K-t, Grillusz Emil, Sobó Jenőné, Kereskedelmi és hitelintézet 3—3 K-t, *Händel Vilmosné*, *Kachelmann Károly*, *Joerges Ágost*, dr. *Vérséi Tóth Imréné*, *Pekete Zoltán*, *Jankó Sándor*, *Kövessi Ferenc* dr.,

Walek Károly dr., Tomaszovszky Lajos, Fekete Lajosné, öv. dr. Stuller Gyuláné, öv. Mihálkiné, Ridmowsky Gyuláné, Vitális István dr., Ernst Zsigmond, B. E. 2—2 K-t, Kablész Károlyné, Kríppel Mórinné, N. N., Szeidel Zsuzsáné, Bacsork Mariska, Müllner Adolf 1—1 K-t, öv. Wittichné, Drexler János 60—60 Ft., Kovács József 50 Ft.

— **Prímicia. Markwart Gábor**, néhai Markwart József selmecbányai könyvkötőmester fia, aki a bécsi Pázmányban végezte teológiai tanulmányait, **Osvald F. Richárd** teflapi előpénész és esperes manuduktorsága alatt a múlt hó 29-én tartotta első szent miséjét a selmecbányai plébániai templomban. A szent mise után, magyarul és tótul, **Haverla József** plébános mondott beszédet. A beszéd után az újmisés pap megáldotta papjait, rokonait, barátait a jelenlevő közönséget.

— **Jegyzések a hadikölcsönre.** Selmecbányán, a második hadikölcsönre, a **Selmeci Takarékpénztárnál** a következők jegyeztek: a Selmeci Takarékpénztár 100,000 K-t, Litassy János 16,000 K-t, a hegybányai temeközlegyet 15,000 K-t, Farbak István 10,000 K-t, a gyökösi r. k. templom 5900 K-t, Szever János, a Zmeskál-alap 5000—5000 K-t, Hornyacsak István, Oszwald Gusztáv, Hoznok Gyula, Urszinyi György, Schlesinger Gusztáv, ifj. Hornyacsak István 4000—4000 K-t, Sobó Jenő, Szluka János, Platty Antal, Hoznok Gyuláné, Harangalap 3000—3000 K-t, Krebesch Géza 2500 K-t, magaslaki r. k. mise-alap 2400 K-t, Vas Antal dr., Repiczky Jánosné, Pischl Vilma, Vértési Tóth Klári, Weisz Dezső, Beránék István, Riedl Mihály, öv. Hajdú Béláné, Gerhardt-alap, dr. Ungár Kálmáné 2000—2000 K-t, a Kereskedők Társulata 1800 K-t, Puskár Mária 1700 K-t, Szever Pál 1500 K-t, Huszág János, Kalina János, Kapp Jakab dr. 1300—1300 K-t, Febenecz Balázs, Kuka János 1050—1050 K-t, Joerges Ágost, Dénes Zoltán, Zaach Károly, Rappensberger Vilmos, Szemes Fülöp, Fekete Antónia, Chrien Gusztáv, Remen János, Soucsik Antónia, Brodnayánszky Antónia, Braxatörisz Margit, öv. Weigel Samuné, Czizlan József, Rohoska János, Szold Jeanette, Szentistványi Gyula, öv. Rennert Gyuláné, Fekete Zoltán, Széki János, Bankó János, Wajda János, Winterstein Bernát, Eckert Hermin, Lestánszky János, Mihál Anna, Marunyk Zsuzsi, Árvay Mihály, Kubik János, Klementz Jenő, Kriszta Antónia, Honok Amália, Melichersik Mátyas, Petrzal Valach János, Herrmann Emil 1000—1000 K-t, Kubik József 950 K-t, Sztruhár György, öv. Sümegh Jánosné, Wersényi Róza 800—800 K-t, Piechó Istvánné 750 K-t, Hausdorfer Imi, Csicseri Örmös Zsigmondné, Vince Jánosné, Kuka Mihály 700—700 K-t, az ev. egyház 650 K-t, Joerges Gizella, öv. Kachelmann Oskárné, Herrmann Ima, Dániel Mária 600—600 K-t, Dimák Gyula 550 K-t, Schleifer Aurélné, a főiskolai Atletikai Klub, Magaslaki község, Pokorny István, Vadas Jenő, Fekete Anna, Schiek Leó, Sümegh János, Zichó János, Gyökös község szegényalapja, Schmidmayer Károly, Schmidt Ágosta, Ujfalu Teréz, Ruiszl Nándor, a r. k. Nőegylet 500—500 K-t, Marunyk György, Marunyk Katalin, Gregus Júlia, Leboczyk György, Kuka József, Skvarka Teréz, Kuka Verona, Joerges Henrika, Rokkantant Nyúdjfegyete, öv. Hlavatsk Andrásné 400—400 K-t, Chovan Mária, Sarna Erzsébet, Vodicska Anna, Zubka Józsa, Bukovics István, Donoval István, Aszl Mihály, Szlovik Aurél, Kuesera Zsuzsanna 300—300 K-t, Mihalic Samu, Lenke, Lacl, Ernő, Géza, Révay Adolf, Tuzson Tibor és Ferenc, Árvay Mária, Peternák Gizella, Haniska Antal, Ondrus János, Natter Vali és Sári, öv. Masztics Adámné, Bacsik Katalin, ifj. Fekete Zoltán, Pinder Mária, Páles Pál, Télessy Lenke, Marunyk Katalin, Petrik János, Hartmann Ede, Kálisch Richárd, Honok Emma, Magaslaki község szegényalapja.

Geeczoviz Márton, Zagola Margit, Starke Sárika, Görner Pál, Kiss István és Anna, Paduch István, Kachelmann Viola, öv. Trattner Mihályné, Rauchbauer József dr. 200—200 K-t, Fojtik Antónia, Niederland Pálné, Herbst Agoston 150—150 K-t, Sümegh János, Waltersdorfer Károly, Ladziánszky János és Zsófia, Nagy Henrik, Szeesár Fülöp, Konopka János, Krausz Pál, Bernhardt Anna, Osztrulczyk Gyula, Tokár Anna, Csicsery Örmös Jerne, Kertész Lajosné, Ladziánszky Etelka, Tomisoviz Márton, Nagy Ilona, Hillay Márton, Stollmann Gusztáv, Florián János, Starke Klóti, Starke Vili, Bevelauqa János, Králik Teréz, Ondrus János 100—100 K-t, Sztankay Margit 50 K-t.

— **Adományok a kórházaknak.** A **Vöröskereszthez** selmecbányai **szükségkórházainak**, a sebesült és beteg katonák számára, az elmúlt héten a következők adományoztak: Wetzler Mórnié fagyaltort, süteményt, dr. Tandlich Ignácné egy doboz szivarvegyét, süteményt, 2 tál lecsót, Baán Elemérné 200 cigarettát, 2 csomag játékkártyát, Fischer Samuné 3 üveg bort, Jankó Józsika 300 cigarettát, Sztankay Ferencné 1 fazék káposztát, Goldfusz Mihályné 18 liter tejet, Szemes Fülöpé 46 karalábét és salátát.

— **A városi kórházaknak:** Rappensberger Vilmos 200 cigarettát, Böhm Ella 1 üveg szilvriumot.

— **Adományok a Vöröskereszthez járvára.** A Vöröskereszthez selmecbányai választmánya javára az elmúlt héten a következők adományoztak: öv. Hlavatsk Andrásné 4 K-t (a katonák temetésére külön 1 K-t), Joerges Elemér (gyermekszínelőadásból) 10 K-t, Széki Jancsi és Herbst Jancsi (gyermekszínelőadásból) 1236 K-t, Pászthory Ödön 1 K-t. A szíves adományokat hálással köszöni a választmány elnöksége.

— **Angói bojkottigla a német és magyar-osztrák ipar ellen.** A vezető angol lapok felhívták az angol közönséget, alakítsanak németellenes ligát, mely a németeket necsak most, hanem a háború után is bojkott alá vegye. A megokolásuk nem épen érdeketlen. Megállapítják, hogy a németek, akik az ipar és kereskedelem terén harminc esztendővel ezelőtt nullák voltak, versenyre keltek az angolokkal, még pedig eredményesen. Harcot kell tehát a Made in Germany ellen indítani. Azok, akik a ligába belépnek, évenként egy szilintet fizetnek s a következőkre kötelezik magukat: 1. Nem vesznek sem német, sem osztrák árut. 2. Nem alkalmaznak németet. 3. Sem német, sem németektől ellenőrzött társasággal nem kötnek üzletet s német hajót nem használnak sem utazásra, sem árufuvarozásra. 4. Bojkottnak minden kereskedőt, aki német vagy osztrák áruval kereskedik. 5. Kerülnék Németországgal minden üzleti és társadalmi összeköttetést s angol nőt, ha némethez megy férjhez, kizárják a társaságból.

— **Ötvenzere biblia katonák részére.** Az amerikai Vasárnapi Iskolák Szövetsége ötvenzere bibliai részletet és ötezer Újtestamentomot ajándékozott a két magyar protestáns egyház katonái között való kiosztásra.

— **Ágút ötenek a Szent István-templom nagyharangjából.** A bécsi Szent István-templom híres nagyharangját hadieidokra ajándékozták oda, hogy ágyút ötenek belőle. Az óriási harang már régen nem kong a templom nagy tornyában, mert olyan erőtől a kilengése, hogy árt a székesegyház falainak. Történelmi nevezetessége ez a harang s talán a legnagyobb a világon. 1711-ben öntötték abból a rézből, amelyet a szákmányul ejtett török ágyúkból nyertek. A harang 201 méterméteres súlyú, 3 méter magas, a kerülete pedig 10 méter.

— **Jutalom a szőkött hadifoglyok kérekerítéséért.** A belügyminiszter rendeletben közli, hogy mindazokat, akik szökvevény hadifoglyokat elfognak, valamint azokat, akik olyan adatokat juttatnak a közbiztonsági közegek vagy a katonai

hatóságok tudomására, amelyek megszökött hadifoglyok kérekerítését teszik lehetővé, a hadügyminiszter 10—25 K jutalomban részesíti. A kitűzött jutalom kiutalására az a katonai parancsnokság illetékes, amelynek területén van az a hadifoglyállomás, amelyből a szökés történt.

— **Gabonaszállító cégeknek figyelmébe.** Az országban jelenleg rendelkezésre álló gabonakészletek, az 1915. évi termés forgalomba hozataláig, előreláthatóan nagyrészt felhasználhatók, úgy, hogy a eszlési munkálatok befejezése után az új gabona szállítása nagyobb mértékben fog megindulni. Minthogy pedig a vasutak fedett rakodóhelyeinek és fedett kocsiainak nagy része a gabonaszállításra nem fog rendelkezésre állni, előrelátható, hogy a most következő időben gyakran szükségese, hogy a gabona és az örlemények nyitott helyen tároltassanak s nyitott kocsin szálltassanak. A mostani viszonyok között előrelátható, hogy a vasutak nem lesznek abban a helyzetben, hogy a nyitott kocsi betakarására a kellő mennyiségben ponyvákat bocsátshassanak rendelkezésre, szükségese tehát, hogy a szállítófelek már most gondoskodjanak eszűkökről, melyek segítségével a nyitott helyen tartott és nyitott kocsin szállított gabonát és örleményeket az időjárás viszontagságai ellen megvédelmezhessek.

— **Hogyan lehet olcsón főzni?** A felelet egyszerű: főzzön gázzal! A selmecbányai légszuszítók a múlt évben több helyen rendezett mintafőzést. A többek között egy 12—15 személy számára elegendő ebéd, mely által húsvésvesből, 5 kg. marhahúsból, továbbá gombából tojással, nyárson sült libából, cseresznyés rétesből, egy óra és tíz perc alatt 1350 liter, azaz 35 fillér ára gázfogyással készült el. Ha a 33 fillérért nem gázt, hanem szénét veszünk, sok port, kormot, hamut, füstöt és bosszúságot nyelünk s emellett kevés kizsárlható fitoganyagot kapunk. Rendeljünk vagy béreljünk tehát gáztűzhelyet.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen volt a díszes, csinos, tetsző, s a bőr és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságáért. Ezernyi elismerésért! Sok legnagyobb kiállítás! Bevárosirásnál ötvösséggel! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd-védelemyre és a cég leveleire! Darabja I. koronázott kapható gyógyszertárakban, drogeriákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliumkrémje, (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kéz gondozására.

— **Füvélelőntözés Vácón.** A Szent József füvélelőntözést igazgatóság felvesz I—VIII. osztályba járó, római katolikus vallású gimnáziumi tanulókat. Havi ellátási díj 60 korona. Az intézet kizárólag pávi vezetés alatt áll. A növendékeket a váci kegyes tanítóterem főgimnáziumba írják be. Egyházmegyei intézői gyermekelvezményben részesülnek. Pályázati határidő július 15. Bővebb felvilágosítást kérvényezkedő nyújt az intézet igazgatóságára. (Vác, Hónvédor 4. sz.)

— **A szülők figyelmébe.** Jól fontolja meg mindenki, milyen pályára adja gyermekét! A pályaválasztás elöbrevágó fontosságú dolog! Végezik az, aki úgy gondolkozik: »Majd keressék más pályát, ha ez nem tetszik.« S ez az eset nem ritka. De még gyakoribb, hogy tájékozatlanságból lépnek az illetők nekik nem való foglalkozásra. Nap-nap után látunk ifjakat és leányokat, elvétele mellett embereket is, akik ezért pályájukat otthagyni kénytelenek. Nagy ártó fizetnek ezek, azért, mert heitelylenül választották: kárba megy tanulódniuk egy része, vagy egészségük rongálódik meg. Rosszszabul járnak azok, akik későn jutnak annak tudatára, hogy helytelenül választottak. Ezek sok esetben már nem változtathatják meg foglalkozásukat, pedig a nekik meg nem felelő pálya alá-

Adakozzunk a Vöröskereszthez számára pénzt és ruhaneműket!

ása egészségüket, elveszi életkedvüket. Minden szülő, gyermeke és maga érdekében, alaposan gondolja meg, hogy mely foglalkozás lesz fia vagy leánya részére a legmegfelelőbb életpálya. Az élet-pályákat nem lehet káros következmények nélkül cserégetni. Aki csak azért aza gyermekét erre vagy arra a foglalkozásra, mert apja is az volt, vagy bátyja is az és a többi körülményeket figyelmen kívül hagyja, igen helytelenül cselekszik. Nem szabad még a legszegényebb családokban sem a pálya megválasztásánál egyedül iránnyadónak azt tekinteni, hogy ha ez vagy az lesz az illető, akkor sokat fog keresni. Vannak keresetágak, amelyek rögtön fizetéshez juttatnak (boy, kifutó, stb.), azért mégis tanácsosabb, hogy mindenki tanuljon ki valamely foglalkozást. Mindenki igényezze a pályája megválasztásánál, hogy azt a befektetést, amit iskolázottsága jelent, mennél jobban gyümölcsös-tesse. Főlőtte fontos, hogy mindenki képességeinek, egyéni hajlandóságainak megfelelő foglalkozásra adja magát, mert ez egyik föltétele annak, hogy az illető sokra vihessen. Nem szabad kedve ellen való pályára erőszakolni a gyermeket, mert ez rendszeren megbosszulja magát. De nem helyes egyedül azt nézni, hogy a gyermek mely pályára szeretne menni, tekintetbe kell venni az összes körülményeket. A jövődő életpálya megválasztásánál egyik legfontosabb tényező az ifjú szervezete, egészsége. Aki ennek figyelembevételét elmulasztja, vagy erre kellő gondot nem fordít, rettenetes árat fizethet. Igen okosan cselekszik az a szülő, aki gyermekét pályájának megválasztása előtt orrossal vizsgálta meg. Az meg tudja mondani, hogy kinek mely pályákat kell kerülnie, illetőleg mely pályák közül kell választania, ha ha szervezeteinek, egészségének megfelelően akar eljárni. Aki helyesen akarja életpályáját megválasztani, annak a felsorolt összes körülményeket higgadtan és alaposan kell mérlegelnie. A helyes pályaválasztás nemcsak a gyermekek és szülők érdeke, de érdeke a nemzetnek is. Érdeke különösen most. A háború a nemzet anyagi és szellemi termelésének igen sok munkáját pusztítja el. Az elkövetkezendő béke és hazánk felvirágoztatása mindenkitől megkívánja a legnagyobb munkateljesítményt. Kell, hogy mindenki azon a pályán fejtsse ki erőit, amely neki leginkább megfelel, ahol a legjobb, legelőkeltebb, legnagyobb munkát tudja nyújtani, mert az új, a boldog Magyarország csak oly emberek munkájából épülhet fel, akik kedvvel dolgoznak, képességeiknek, hajlandóságuknak legmegfelelőbb helyen. A pályaválasztás nehéz kérdésnek helyes eldöntésében kíván a szülők segítségére lenni a Pályaválasztási Tanácsadó. Mielőtt bárki valami foglalkozásra adja hát, vagy leányát, menjen el vele ide. A Pályaválasztási Tanácsadó ingyenes. Orvosi vizsgálaton kívül arra nézve is ad tanácsot, hogy ki-ké tanultságát és képességét mely pályákon értékesítheti legjobban. Tanácsot ad továbbá a pályaválasztáshoz szükséges összes tudnivaló tekintetében fiúknak, leányoknak egyaránt, akár ipari, kereskedelmi, hivatalnokai, vagy más pályára akarnak menni. A Pályaválasztási Tanácsadó június 15 én kezdte meg működését. Működésének helyét és idejét illetőleg közelebbi tájékoztatást nyújtanak a fővárosi iskolák kapuin kifüggesztett plakátok. A tanácsot kérő gyermekek apjukkal vagy anyjukkal együtt jöjjenek el s hozzák el iskolai bizonyítványukat is. *A Pályaválasztási Tanácsadó Vezetősége, Budapest.*

— **Kolera ellen a megbízható óvószer a kénés gyúgyi gyógy- és borviz.** Kapható az egyedül elárúsítónál, özv. Greguss Antalnénál.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem felelős a szerk.

Fog-Krém
KALODQNT
70 Fillér

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

5110 1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 43,130. 1915. éln. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy az aratási és eséplési munkálatok céljaira való szabadságolások és fölmentések végett való kérelmek sem a honvédelmi miniszterhez, sem pedig a földművelésügyi miniszterhez; nem terjeszthetők fel, mivel a kérvényezésnek ez a módja a kérvények érdemleges és gyors elintézését, maguknak a teleknek a hátrányára, csak késeltetheti. A m. kir. honvédelmi miniszternek 7256 1915. éln. sz. rendeletere szerint a szabadságot az illető katonának, illetőleg munkásnak a kihalgatáson (rapporton) személyesen kell kéreimnie.

Selmecbánya, 1915. június 24-én.

Sztancsaj Miklós

főjegyző, katonaiügyi előadó.

HIRDETÉSEK.

- Kiadó ház -

3 szobával és mellékhelyiségekkel együtt, szeptember 1-től I. kerület Alsó Rösszel-utca 85. sz. (A városi kórház fölött.)

Énektanítást vállal

Réz Marcsa,

okleveles énektanító.

a Zeneakadémia vezetett növendéke.

Nagyobb mennyiségű házi szalonna, zsír és mosószappan jutányos áron kapható.

özv. Barth Lászlóné hentesüzletében, **Selmecbányán.**

A Zsigmondy-utca 65. számú házban egy kétszobás udvari lakás, konyhával és mellék-helyiségekkel, augusztus 1-től kiadó.

Zongorahangolás.

Kérem Selmecbánya nagyérdemű közönségét, hogy folyó évi július hó 8-ikáig a Joerges-cégnél jelentkező szíveskedjék, vajjon reflektálnak-e szolgálataimra.

A jelentkezők számától függ, vajjon jöhetnek-e ezidén is Selmecbányára vagy sem.

Kiváló tisztelettel

J. Brünmüller

az Ehrbar-cég zongorahangolója.

Orvosok mint kitűnő, közhögés elleni szert ajánlják a

KAISER
mell-karamellát a három fenyőlevél. Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyúltság, köhögés, légúti gyulladás, fájós nyak, valamint meghűlés elkerülése ellen.

6100 közb. hitel orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóízű bombonok. Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margotsy J. örökösai győgytúrában **Selmecbányán**, Walko J. K. és Szentistváni A. **Gölnichányán.**

Bükkfa

(dorong) két méter, házhoz szállítva 16 K.

Weisz Adolf Tópaták.

Megrendelhető Joerges Á. özv. és fiánál.

A következő napilapok állandóan kaphatók: **Pesti Hirlap, Az Ujság, Pesti Napló, Budapesti Hirlap, Magyarország, A Nap, Esti Ujság, Pester Lloyd, Pester Journal, Vossische Zeitung.** Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Bérekocsis-üzletünket,

férjem bevonulása ellenére is, továbbfolytatom, kérem a közönség szíves megbízását.

Barna (Domán) Danóné

Ocsovszky-utca 256. sz.